

တၢ်ဘျီဘၣ်က့ၤ တၢ်စံးကတိၤဘၣ်ယး COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်

ပျဲအါကအိၣ်ဒီးတၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိတဖၣ် ဘၣ်ယး COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢ အမၤညီန့ၢ်အသးန့ၣ်လီၤ.လံာ်တီၢ်လံာ်မိအံၤဟ့ၣ်န့ၢ်ဘၣ်ယး တၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်ကီၢ်တဖၣ်လၢ အဘၣ်ယးဒီး COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်လီၤ.

✓ **တၢ်တလဲၤနီပတၢ် တၢ်ပျဲဖျဲးအပတီၢ်တဖၣ် နီတမံၤ လၢတၢ်ဖုးအိၣ်ထီၣ် COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.**

COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်န့ၣ် လဲၤခိဖျိတ့ၢ်ဝဲ တၢ်ပျဲဖျဲးအပတီၢ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါမၤလိတဖၣ် နီသိးဒီးကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပျဲယုထံၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယး ကသံၣ်ကသီတဖၣ် ထုးထီၣ်ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်အံၤသ့ၣ်ချူ မ့ၢ်လၢတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတ့ၢ်အီၤလၢ အပူၤကွံာ်တဘျီန့ၣ် ဒီးတၢ်မၤန့ၢ်ကျိၣ်စ့လၢ ဝဲၣ်ဒရဲၣ်ပဒိၣ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ **COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်န့ၣ် တၢ်စူးကါအီၤသ့ၣ်လၢ ပျဲကိးဂၤဒီးလၢအသးအိၣ် ၁၆ နံၣ်ဒီးပျဲန့ၢ်အန့ၣ်လီၤ.**

COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်န့ၣ် တၢ်သမံသမိးမၤကွံာ်အီၤလၢ တၢ်ယုသ့ၣ်ညါ ကသံၣ်ကသီတၢ်မၤလိတဖၣ်ယုၣ်ဒီး ပျဲတဘျီကလးလၢအသးန့ၣ်, ကလုာ်ဖျၢ်တဖၣ်, ကလုာ်ဖျၢ်တၢ်လီၤစၢလၢ အလီၤဆီလီၢ်အသး နီသိးကမၤလီၤတၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ပျဲဖျဲးဒီးတၢ်စူးကါအီၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ **COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်န့ၣ် ဆီတလဲနု DNA တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.**

mRNA (messenger RNA) လၢအိၣ်လၢ Pfizer ဒီး Moderna COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအပူၤတဖၣ်န့ၣ် ဆီတလဲ မ့တမ့ၢ် ဖုးအိၣ်ထီၣ် ပျဲအတၢ်လီၤစၢ (DNA) တသ့, မ့ၢ်လၢအဝဲန့ၣ် တနုာ်လီၤဆူ ဝဲ(လ) အခၢၣ်သးနီတဘျီ, ဝဲတၢ်ဖုးအိၣ်ထီၣ် DNA အလီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲ mRNA မၤအတၢ်မၤဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ်, တၢ်မၤဟးဂီၢ်ကွံာ်အီၤလၢ နီၢ်ခိမိၢ်ပျဲန့ၣ်လီၤ.

✓ **Johnson & Johnson ကသံၣ်ဒီသအ COVID-19 တဖၣ် တပၣ်ယုာ်ဒီးဖိသၣ်ဆံးအထံးရျူလၢအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.**

ကသံၣ်ဒီသအအံၤ တၢ်မၤအီၤခိဖျိ တၢ်စူးကါဘဲရး(စ)အခုၣ်လၢ တမၤဆါတၢ်, လၢတၢ်ကိးအီၤလၢ အနီၣ်နီၣ်ဘဲရး(စ) (adenovirus) န့ၣ်လီၤ.ဘဲရး(စ) လၢအခုၣ်န့ၣ် ဒိၣ်ထီၣ်လၢဖိသၣ်ဆံးအဝဲ(လ)ပူၤ လၢတၢ်ထၢဖျိၣ်အီၤလၢ တဘျီန့ၣ်အတီၢ်ပူၤလၢ တၢ်ပျဲဆူကတိၤကတိၤအီၤ ခိဖျိလၢပူၤလၢအထုးထီၣ် ကသံၣ်ဒီသအန့ၣ်လီၤ. တၢ်စူၢ်တၢ်နီၣ်အကရူၢ်ဒီး တၢ်မုတတၢ်သကဲးပတၢ်သနီတၢ်မၤကွီၤကျဲ တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဟံဖျါထီၣ်လၢ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ပျဲတဖၣ်အံၤ ဆဲးကသံၣ်ဒီသအအံၤသ့ ဝဲတၢ်မၤန့ၢ် ကသံၣ်ဒီသအကတဖၣ် တသ့ဘၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

✓ **COVID-19 ကသံၣ်တဖၣ် တပၣ်ယုာ်ဒီးမဲၣ်ခြိၣ်ခွံး(ပ)ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.**

COVID-19 ကသံၣ်အသီတဖၣ် တပၣ်ယုာ်ဒီး မဲၣ်ခြိၣ်ခွံး(ပ) လၢကလူၤယုသ့ၣ်ညါ မ့တမ့ၢ် ကွံာ်စူၣ်ကယာ်ပျဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ **COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ် တပၣ်ယုာ်ဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအပူၤယာ်တၢ်လၢ အသုတဟးဂီၢ်, တၢ်အနီၣ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် ပနံၣ်တဖၣ် လၢတၢ်မၤအီၤလၢထိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.**

COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ် တပၣ်ယုာ်ဒီး- ရးဘၣ်အထုး, တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ အပူၤယာ်တၢ်လၢအသုတဟးဂီၢ်,အသုတဟးဂီၢ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် ပနံၣ်လၢတၢ်မၤအီၤလၢအနီၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်, ပၣ်ယုာ်ဒီးထိး မ့တမ့ၢ် ကွဲလထံ(န) (gelatin) ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်န့ၣ် တမူလၢတၢ်ဒိၣ် တဖၣ်အပူၤဘၣ်ဒီး တပၣ်ယုာ်ဒီး ပနံၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်မၤအီၤလၢတၢ်ဒိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ **ပျဲမိၢ်အတဖၣ်န့ၣ် ဆဲးကသံၣ်ဒီသအသ့န့ၣ်လီၤ.**

တၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖျိၣ်အဝဲအံၤလၢ ဖုးန့ၣ်ဝဲလၢ COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ် တကဲထီၣ် တၢ်ဘၣ်ဒီဘၣ်ထံးလၢ ဖိသၣ်ဆံးလၢအိၣ်လၢအလီၢ်ပူၤ မ့တမ့ၢ် ဖုးကဲထီၣ် တၢ်ဟူးလီၤတၢ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ် ပျဲတဂၤလၢလၢအိၣ်ဒီးဟူးသး လၢကကတိၤသကိးတၢ်ဒီးအကသံၣ်သရၣ်ဘၣ်ယး တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီသအ နီသိးကနီၢ်ဟံ တၢ်န့ၢ်ဘျီဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိတဖၣ်လၢ တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီသအအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

✓ **COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါ တဖးကဲထီၣ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢတၢ်အိၣ်ဖိအိၣ်လံၤ အဂီၢ်ဘၣ်လီၤ.**

မ့ၢ်ကအိၣ်ဝဲတန့ၤလၢ နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးနဖိန့ၣ်, နဆဲး COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါလီၤ. တၢ်အုၣ်သးတအိၣ် နိတမံၤလၢ ကသံဃ်ဒီသဒါ ကဲထီၣ်တၢ်ဒိဘၣ်လၢ တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢတၢ်လီၤစၢလီၤသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ **ဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ ဖဲနဘၣ်တၢ် COVID-19 ဒုၣ်လဲၣ်တက့ၢ်.**

ပတသ့ၣ်ညါလၢနီၢ်ခိၣ်ဂံၢ်တြီဆၢအယံၣ်အိၣ်လၢတၢ်ဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ COVID-19 န့ၣ်ကအိၣ်ထဲလဲၣ်, ဒီးပတသ့ၣ်ညါလၢမ့ၢ်နီၢ်ခိၣ်ဂံၢ်တြီဆၢန့ၣ်ကလီၤဆီလိာ်အသးခါန့ၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢနတၢ်အိၣ် တဆူၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပတသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးလၢ တၢ်ဆါကလုာ်လီၤဆီတဖၣ် ကကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ် ထံးလၢပုၤလၢအဘၣ်တၢ် COVID-19 ဒ်လဲၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ **နတဒီးန့ၣ် COVID-19 ခိဖျိလၢကသံဃ်ဒီသဒါအယံၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.**

ကသံဃ်ဒီသဒါတဖၣ် တအိၣ်ဒီး COVID-19 ဘဲရး(၈) လၢအပူၤနိတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ **ကသံဃ်အတၢ်ဒိဘၣ် ဖဲတၢ်ဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါအလီၢ်ခဲန့ၣ် ဆံးစ့ၤဝဲလီၤ.**

ကသံဃ်အတၢ်ဒိဘၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအစ့ ဖဲနမ့ၢ်ထီၣ်သတြီအိၣ်ဒီး တၢ်မၤန့ၢ် COVID-19 တၢ်ဆါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါ, ညိး, မ့တမ့ၢ် ဂီထီၣ်ဖဲတၢ်ဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါအလီၢ်, ခိၣ်ဆါ, တၢ်သး, တၢ်လီၤဘျးလီၤတီၤ, ဒီးတၢ်ကီၢ်ထီၣ်စ့ၢ်အခိပညိမ့ၢ်ဝဲ နနီၢ်ခိၣ်န့ၣ်ခိဆၢကသံဃ်ဒီသဒါန့ၣ်လီၤ. နကသံဃ်အတၢ်ဒိဘၣ် မ့ၢ်တအိၣ်န့ၣ် တဘၣ်နိတမံၤဘၣ်. ပုၤတဂၤစ့ၢ်စ့ၢ် အတၢ်ခိဆၢလၢကသံဃ်ဒီသဒါအဖိခိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢ အလီၤဆီလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ.

✓ **COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါန့ၣ် တၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်ကလီၤန့ၣ်လီၤ.**

နတၢ်အုၣ်ကီၤ မ့တမ့ၢ် နတၢ်န့ၣ်လီၤအိၣ်ဆိးလၢ ထံကီၢ်အတၢ်အိၣ်သး အိၣ်ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, တၢ်တကြၢးယုၤနၢအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ **ကသံဃ်ဒီသဒါအဂ့ၤကတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ကသံဃ်ဒီသဒါအခိၣ်ထံးတဖျါလၢ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ.**

ကသံဃ်ဒီသဒါအဂ့ၤကတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ကသံဃ်ဒီသဒါလၢ တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်အဲအံၤန့ၣ်လီၤ. ကသံဃ်ဒီသဒါထီၣ်ရီၤတခါလၢတၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်သ့န့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်ယုထၢလၢအဂ့ၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ. COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါခဲလၢန့ၣ် ဂ့ၤဒိၣ်မးလၢ တၢ်ဒီသဒါတၢ်ဆါလၢအနးခိဖျိလၢ COVID-19, အခိပညိ အါဒုၣ် တၢ်တက့ၢ် ပုၤတဂၤ တလိၣ်ဘၣ် လဲလၢတၢ်ဆါဟံၣ် ဖဲအဲဝဲသ့ၣ်ဘၣ် COVID-19 ဖဲ အဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါအလီၢ်ခဲ, ဒီးဖျါလီၤဂၤလၢ အဲဝဲသ့ၣ်အတၢ်သံတၢ် ပုၤ ကအိၣ်ထီၣ်လၢ COVID-19 စ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယုထံၣ်န့ၢ်အိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ပး [Vaccine ကသံဃ်ဒီသဒါဖဲ \(www.health.state.mn.us/diseases/coronavirus/vaccine/basics.html\)](http://www.health.state.mn.us/diseases/coronavirus/vaccine/basics.html)

တၢ်လၢကဘၣ်မၤ လိန့ၢ်အိၣ်ထီၣ်

ပမၤလိခံးတၢ်ဂ့ၢ်တနီၤလၢ အဘၣ်ပးဒီး COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါတဖၣ်, ဒ်အမ့ၢ် ကသံဃ်ဒီသဒါန့ၣ် ဒီသဒါတၢ်န့ၢ်ဆံးယံၣ်လဲၣ်, ဒီးကသံဃ်ဒီသဒါန့ၣ် တၢ်စ့ၢ်ကါအိၣ်လၢ COVID-19 အတၢ်ရၤလီၤအသးန့ၢ်ဆံးအါ လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် လၢအမၤကရုလီၤ တၢ်ဒီးန့ၢ်ကသံဃ်ဒီသဒါလၢ အမၤပူၤဖျးပသးသမ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဖဲန့ၢ်နီၤတဖၣ် ကက့ၢ်စ့ၢ်ကယၢ်ကသံဃ်ဒီသဒါတဖၣ် လၢတၢ်ပူၤ ဖျးအဂီၢ်ဖဲတၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်သ့ဒီးဒုၣ်တၢ် အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

mn.gov/vaccine